

Jus Canonicum In V. Libros Decretalium Distributum

novâ Methodo explicatum, Omnibus Capitulis Titulorum (qui in Antiquis, & novis Libris Decretalium continentur) promiscuè & confusè positis, in ordinem doctrinæ digestis. Adjunctis Aliis Quæstionibus Connexis, Quæ Ad Plenam Cujusque Tituli, Aut Materiæ Cognitionem, Et Expositionem Pertinent. ...

Respondens Libro tertio Decretalium, In Quo De Obligationibus, Beneficiis, Aliisque Juribus Clericorum saecularium, & Regularium agitur ...

Pirhing, Ehrenreich

Dilingae, 1676

Titulus XXXI. De Regularibus, & Transeuntibus ad Religionem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98275](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98275)

non solventes Decimas, est excommunicatio, & privatio Ecclesiastica sepultura, *nu. 165.* Quæ sint pænæ jure statutz in Religiosos, qui gravant, vel fraudant Ecclesias quoad Decimas eis debitas, *num. 166.* Prohibetur etiam Religiosis mendicantibus, ne in suis sermonibus ad populum, vel in privatis, talia proponant, quæ auditores à Decimarum, aliarumve rerum Ecclesiis debitum solutione retrahant: sed potius ed eas præstandas adhortentur, *nu. 167.* Quod Decretum postea extensum fuit ad omnes Religiosos, etiam non mendicantes, adjecta pænâ excommunicationis ipso facto à transgressoribus incurrendâ, *n. 168.*

SECT. IX. De Primitiis, & Oblationibus.

§. I. De Primitiis.

Quæ. 1. Quid sint primitiæ, & quomodo à Decimis distinguantur? *nu. 169.* An, & quo jure teneantur fideles ad primitias solvendas: & an in certa quantitate? In primis nullum de his extat præceptum juris naturalis, *n. 170.* Olim in Ver. Testam. Primitiæ omnium fructuum debebant offerri ex præcepto Legis Divinæ scriptæ: non tamen definitum erat, in qua quantitate dari deberent, *n. 171.* 3. In Legge nova Evangelica olim ex præcepto Juris Ecclesiastici solvi debebant primitiæ Sacerdotibus, & Ministris Ecclesiæ, absque determinatione tamen certæ quantitatis, quæ obligatio hodie in plerisque locis est abolita, *num. 172.*

§. II. De Oblationibus.

Nomen Oblationis, tribus modis accipi potest. latè pro omni oblacione DEO facta, vel prout à Decimis, & primitiis distinguitur. Vel strictius pro dono, quod ad Altare offertur, *n. 173.* Quomodo oblaciones strictè sumptæ distinguantur à Decimis, & Primitiis? *cit. n. 173.*

Quæ. 1. An oblaciones ex præcepto sint præstandæ à fidelibus? Resp. negativè, quia nullum tale præceptum extat. Unde antiqui Canones, qui præcipere videntur, præstandas esse oblaciones, intelligendæ sunt de oblacionibus, quæ ex aliquo titulo debentur Ecclesiis, & Clericis, cujusmodi tituli sunt quatuor, *nu. 174.* Quæ. 2. A quibus personis fieri, & accipi possint oblaciones? Resp. Offerentes debent esse fideles baptizati, & non excommunicati, *n. 175.* Est etiam Jure Canonico specialiter prohibitum, oblaciones facere quibudam personis, quæ enumerantur, *n. 176.* & seq. Ex quibus rebus oblaciones Ecclesiasticæ fieri, & accipi possint? Resp. non possunt ex ijs, quæ ex injustitia sunt acquisitæ, vel quæ ex justitia, pietate, aut charitate alijs priore, aut potiore jure sunt debitæ, *n. 178.* Quæ. 4. Quibus oblaciones dari debeant? Resp. Oblaciones factæ in Ecclesiis, pertinent ad Sacerdotes, seu Ministros Ecclesiæ, qui Sacramenta administrant populo, *num. 179.* Ad quem spectent oblaciones factæ alicui Capellæ in Ecclesia Parochiali, vel alia existenti, vel quæ fiunt in Capella sita intra fines Parochiæ. Item ad quos pertineant oblaciones factæ ad imaginem depictam in pariete alicujus hominis privati, & quæ fiunt in Ecclesia Cathedrali? *cit. n. 179.* An consuetudo, ut oblaciones non acquirantur Ecclesiæ Parochiali, vel Parocho: sed alteri Ecclesiæ, vel personæ Ecclesiasticæ, sit valida? *n. eod.* Et si Religiosi sint capaces recipiendi oblaciones Ecclesiasticas, & quidem tribus modis, de jure tamen communi, nullum jus habent ad obla-

ciones, nisi ex privilegio Papæ, vel consuetudine, *n. 180.* Denique Laici sæculares non sunt capaces recipiendi oblaciones Ecclesiasticas, *cit. n. 180.*

SERIES CAPITULORUM.

IN ANTIQVIS.

c. 1. n. 78. & §. At vero;	c. 25. n. 134. & §. fin. n.
n. 171.	142.
c. 2. n. 41. & seq.	c. 26. n. 25. & seq.
c. 3. n. 121. & seq.	c. 27. nu. 105. & seq.
c. 4. n. 112. & duob. seqq.	c. 28. n. 28. & quatuor
c. 5. n. 11.	seqq.
c. 6. n. 12.	c. 29. n. 111. & seq.
c. 7. n. 23. & seq.	c. 30. n. 118. & seq.
c. 8. n. 64. & duob. seqq.	c. 31. num. 150. & duob.
c. 9. n. 73. & seq.	seqq.
c. 10. n. 54. & seq.	c. 32. n. 160. & seq.
c. 11. n. 67. & duob. seqq.	c. 33. n. 27.
c. 12. n. 71.	c. 34. n. 56. & 6. seqq.
c. 13. num. 100. & duobus	c. 35. & ult. n. 148.
seqq.	IN SEXTO.
c. 14. n. 8. & seq.	c. 1. n. 167.
c. 15. n. 135.	c. 2. in princ. n. 117. §. dicitur
c. 16. n. 37. & seq.	numus; nu. 108. §. illi
c. 17. num. 136. & duobus	autem; nu. 72. §. Sicut
seqq.	nu. 146. §. Dicitur;
c. 18. n. 85. & seq.	n. 44. & §. Ceterum;
c. 19. n. 143. & seq.	eod. & §. ult. n. 109.
c. 20. n. 86. & trib. seqq.	IN CLEMENTINIS.
c. 21. n. 13.	Clem. 1. n. 166.
c. 22. n. 14. & duob. seqq.	Clem. 2. n. 97.
c. 23. n. 17.	In Extravag. communium.
c. 24. n. 49. & seq.	Extravag. unic. n. 47.

TITVLVS XXXI.

DE REGULARIBUS, ET TRANSEUN-

ribus ad Religionem.

SECT. I. De Essentia Status Religiosi in communibus, & proprietatibus, & institutionibus.

§. I. Quid sit Status Religiosus, & quænam requirantur ad substantiam veram, & propriam Religionis?

Religio tripliciter accipitur, hoc loco verò solimitur strictè, pro Statu Religioso, qui est stabilis in communi vivendi modus fidelium, ad Christianæ charitatis perfectionem, tendentium, editis tribus votis substantialibus perpetuæ castitatis, paupertatis, & obedientiæ, *n. 1. & 2.* Ad substantiam veram Religionis 4. Conditiones requiruntur. 1. Ut serventur tria cõsilia Evangelica, paupertatis, perpetuæ castitatis, & obedientiæ, sine quibus status Religiosus non potest consistere, *n. 3.* Paupertas autè Religiosa non requiritur necessariò, ut Religiosus reddatur omnino incapax dominij bonorum temporalium: sed ut ijs uti non possit, vel de ijs liberè disponere, sine licentia Superioris, *n. 4.* Ad castitatem Religionis perfectæ non sufficit castitas conjugalitatis: sed requiritur absolutæ, *n. 5.* Secunda conditio est, ut hæc tria cõsilia Evangelica, voto perpetuam obligationem continent firmitur: & ut etiam ex parte voventis actualis sui traditi ex parte verò Religionis, externa acceptatio à Prælato, seu Superiore Ordinis fiat, *n. 6.* Tertia conditio est, ut tria prædicta vota emittantur in Religione per Sedem Apostolicam approbata, *num. 7.* Quarta conditio est, ut emittens vota Religionis constitutus

subalicujus Superioris, seu Prælati Ecclesiastici jurisdictione, & potestate, qui possit Religiosos subditos suos corrigere, n. 8. & 9.

§. II. An vota solennia sint de essentia Religionis?

Resp. negativè, sed satis est ad constituendam verè, & propriè dictam Religionem, vota simplicia emittere, n. 10. & seq. Solvuntur objectiones, n. 12. Idque declaratur nu. 13. & tribus seqq. Deducuntur quædam corollaria, num. 17.

§. III. Utrum Status Religiosus fuerit institutus Jure Divino, an verò solum Jure positivo, & Ecclesiastico? & de diversitate Religiosorum Ordinum.

ASSERTIO I. Status Religionis, secundum se, & quoad substantiam, ab ipso Christo in nova Lege fuit institutus, n. 18. Aff. 2. Status Religiosus, quoad peculiarem & determinatum modum vivendi, sive Regulam, non est ex institutione Christi: sed Ecclesiæ, quæ certas condiciones statuere potest, sine quibus vota acceptari non debent; tanquam Religiosa, eæque condiciones, pro temporum varietate, mutari possunt, n. 19. Aff. 3. Omnes Religiosi Ordines conveniunt in ijs, quæ spectant ad essentiam Status Religiosi, quæ consistit in tribus votis, secundum Evangelica consilia editis: diversitas autem Religionum desumitur ex fine cujusque proprio, ac peculiari, & ex diversis medijs, quibus ad eundem finem tendunt, & ad ipsa vota observanda utuntur. Et hinc alia Religio est contemplativa, alia activa, alia mixta, n. 20. Item Religiones aliæ sunt Clericales, aliæ Monachales, aliæ Mendicantes, aliæ Militares, num. 21. & seq. An Religio Societatis Jesu sit Ordo mendicans, etiam prout complectitur Scholasticos in Collegijs degentes? n. 23. Quæ sunt Religiones Militares, vel Hospitalariæ? nu. 24. Illæ etiam Religiones sunt diversæ, quæ diversas Regulas, & Constitutiones habent, quarum numerantur quatuor antiquæ, & præter illas, tres recentiores, n. 25.

SECTIO I. De ingressu Religionis, & Novitiatu.

§. I. Quæ ætas in ingrediente Religionem, seu Novitiatum requiratur, & in quo loco necessario debet peragi Novitiatum, sive Probatio, & an etiam susceptio habitus Regularis?

ASSERTIO I. Ad inchoandum annum probationis requiritur pubertas completa, nempe, ut si mas sit, XIV. ætatis annum: si verò femina XII. copleverit, num. 26. Idque procedit etiam post Concil. Trident. nu. 27. Excipiuntur Ordines militares, & Novitij Societatis Jesu, qui non possunt admitti ad probationem antequam 15. annum, sine dispensatione Præpositi Generalis, num. eod. Aff. 2. Annus probationis regulariter debet peragi in Monasterio, seu domicilio Religionis: nisi Novitius extra Monasterium, seu Religionem, cum licentia Superioris sui, versetur, etiam per majorem anni partem, num. 28. Aff. 3. Et si secundum communem sententiam necessarium sit ad valorem Novitiatum, ut annus probationis, susceptio habitus Regularis, peragatur: probabilius tamen est, non requiri ad substantiam probationis suspensionem habitus Regularis: sed posse etiam in habitu seculari peragi, nisi in aliqua Religione contraria sit consuetudo, & Novitiatum non inchoetur, nisi post susceptum habitum Regularem, n. 29.

§. II. Utrum necessarium sit, ut Professionem præcedat annus probationis, isque integer, & quomodo sit computandus?

ASSERTIO I. Etiam olim tempus probationis regulariter fuit unus annus, & interdum etiam biennium, vel triennium, num. 30. At verò Jure communi Decretalium Professio nec emitti, nec recipi debet infra annum probationis, facta tamen ante annum probationis elapsam ex utriusque partis, Monasterij, & Novitij consensu, valet; quia utraque pars renunciare videtur anno probationis in favorem sui introductum, & interdum etiam licitè ex justa causa fieri potest, n. 31. & 32. Excipiuntur Religiosi Prædicatores, & Minores, quibus prohibitum fuit, etiam antiquis temporibus, intra annum probationis aliquid ad Professionem admittere, quod postea extensum fuit etiam ad alios Ordines Mendicantium, nu. 33. & 34. Hodie verò post Concil. Trident. Professio in quacunque Religione, ante exactum probationis annum, non solum illicita est: sed etiam invalida, n. 35. Aff. 2. Annus probationis debet esse integer, & completus, ita, ut nec unus dies illi desit, alioquin Professio subsequens non valet, n. 36. Quomodo hic annus computandus sit in anno bisextili? nu. eod. Sunt autem duæ notandæ regulæ in computatione annorum, quando annus, vel dies cæptus haberi debeat pro completo, vel non? nu. 37. & 38. Aliquando tamen annus probationis non debet esse completus, n. 39.

§. III. Utrum annus probationis debeat esse continuus, sine interruptione, & an, si quis post finitum Novitiatum, Religionem deserat, sed postea ad eam redeat, iterum probari debeat?

ASSERTIO I. Ad legitimum Novitiatum, & validam Professionem subsequentem, necessarium requiritur annus probationis continuus, & non interruptus, num. 40. & seq. An etiam modica, & tenuis mora temporis, quæ quis ex Monasterio egreditur, animo deserendi Religionem, sufficiat ad interruptendum annum probationis, & de novo inchoari debeat, etsi redeat? n. 42. Aff. 2. Si quis post expletum annum probationis, Religionem deseruit, & postea iterum sit in Ordinem receptus, potest probabiliter admitti ad Professionem, sine nova probatione, & novitiatum: nisi res ex parte Novitij, & Religionis sint notabiliter mutata, n. 43. Aff. 3. Si Religiosus professus ad aliam diversæ Ordinis, aut Regulæ Religionem, sive strictiorem, sive laxiorem transierat, debet necessarium integrum annum probationis iterum subire, antequam Professionem in illa Religione faciat, aliàs illa erit invalida, n. 44. Aff. 4. Si Professio alicujus ex aliquo defectu, v. g. ætatis, vel ex alia causa sit irrita, non est necessarium repetendus Novitiatum, num. 45. Aff. 5. Novitius justè ejectus, si iterum admittatur, quia impedimentum inhabilitatis fuit sublatum, iterum inchoare debet annum probationis: secus est, si injustè sit ejectus num. 46. Aff. 6. Si quis dum sanæ mentis fuit, ad probationem est admissus: sed postea infra annum in furorem incidit, si furor, citò transeat, non interruptitur Novitiatum: si verò diu duret, v. g. ad duos menses, Novitiatum non omnino cessat, nec denuo inchoandus: sed tempus amentie est supplendum, n. 47.

§. IV

§. IV. An, & quâ ratione impuberes ingredi possint Religionem, & in illam recipi, vel à parentibus offerri?

Quar. 1. An impuberes possint Religionem ingredi, & ad illam admitti? Resp. Posse ingredi, & habitum Regularem suscipere, quamvis propriè non sint Novitij, ante pubertatem completam: imò etiam infantes, ante usum rationis, possunt ad Religionem suscipi, & Religioso habitu indui: sed non nisi cum consensu parentum, num. 48. Quar. 2. An, & quâ ratione possint parentes liberos impuberes Religionem offerre, seu tradere, vel ingressos revocare, & quem effectum habeat huiusmodi oblatio? Resp. 1. Possunt offerre Religionem, non solum, ut in ea sub regulari disciplina educantur: sed etiam, ut suo tempore Professionem emittant, & quantum est ex parte parentum, in ea perpetuò permaneant, n. 49. Resp. 2. Si parentes consenserunt in filij, vel filia impuberis ingressum in Religionem, non possunt eum, vel eam revocare: si verò non consenserunt, possunt revocare filium ingressum: ita tamen, ut intra annum filium repetere debeant, quo elapso, non possunt illum revocare, num. 50. Si verò filius pubes factus per vim ad professionem coactus fuit, Professio est irrita, & si nec ipse filius, nec parentes intra annum, reclamant apud Superiorem, is permanere in Religione cogitur, n. 50. & seq. An, & qualiter impubes filius ingressus Religionem à parentibus revocari possit, vel non? num. 51. Quis sit effectus oblationis factæ à parentibus Religionem filij impuberis? num. 52. Quòd si impubes sine parentum oblatione, Religionem ultrò ingressus est, & habitum Regularem suscepit, liberè recedere potest, ante Professionem editam, n. 53. Similiter filius impubes oblatus à patre Religionem, pubes factus, egredi potest, non autem ante pubertatem, num. 54. Quar. 3. An non solum pater, sed etiam mater, & tutores habeant potestatem offerendi filium impuberem Religionem? Resp. Probabilius est, quòd mater non possit, contradicente patri, filium, vel filiam impuberem offerre Religionem, nec ingressum, sine consensu parentum, revocare: quamvis si pater filium impuberem velit Religionem offerre, vel ingressum revocare, matre contradicente, valida, & licita sit ejus oblatio, & revocatio, num. 55. Etiam tutores possunt pupillum offerre Religionem, vel sine suo consensu ingressum revocare, num. 56. Quar. 4. An impubes, etiam invitatus, à parentibus offerri, seu tradi possit Religionem? n. 57. Probabilius est, quòd etsi pater filium impuberem invitum obrulit Religionem, adeoque cogit ingredi, is in ea permanere debet, donec pubes factus fuerit: non autem potest impubes ita cogi, vel offerri ad ingrediendum Religionem, ut sit obligatus ad proficendum, vel perpetuò in illa permanendum, n. 58. Respondetur ad objectiones, num. 59. Quæ dicta sunt de oblationibus filij, vel filia impuberis, eorumque ingressu in Religionem, non sunt revocata: nec quidem quoad puellas impuberes per Concil. Trid., n. 60.

§. V. De libertate ingrediendi Religionem, & egrediendi, quam habent Novitij.

Quar. 1. An liberi, invitati, & inconsulti parentibus, possint ingredi Religionem? Resp. posse, si parentes eos impedire velint, num. 61. Quar. 2. An Novitij intra annum probationis, liberè à Religione

egredi possint, & ad sæculum redire? Resp. posse, nisi quis Religionem intraverit, habitumque Novitiorum assumpserit, animo DEO in Religione perpetuò serviendi, tunc enim cogi potest, iure antiquo ad Professionem faciendam in Religione, saltem laxiore, n. 62. Quòd intelligi debet non de nudo, & simplici proposito: sed promissione firmato, sive voto simplici DEO facto, perpetuò permanendi in Religione, n. 63. Sunt autem tres casus excepti, in quibus Novitius de Jure antiquo, etiam ante annum probationis expletum, à Religione egredi potest, qui enumerantur, n. 64. Si Novitius à Religione egredietur, non teneturolvere expensas, quas Monasterium in coadendo fecit: nisi ad id per pactum se obligaverit, num. 65. & seq. Verum hodie post Concil. Trid. Professio facta, ante annum probationis finitum, est nulla, nullamque obligationem inducit, ad ullam Religionem intrandam, nec in genere, nec in specie, n. 67. Quar. 3. An illi, qui intra annum probationis, ad sæculum redeunt, licitè possint ad Ordines, & Beneficia promoveri, & in illis ministrare? Respon. affirmativè, n. 68.

§. VI. De obligationibus, juribus, & privilegijs Novitiorum.

Quar. 1. An Novitij obligentur ad observanda statuta, & præcepta Superiorum Regularium? Resp. 1. Per se, ac directè, & sub culpa non obligantur, quamvis ex honestate, ac decencia debeant servare Religiosam disciplinam, dum sunt in Religione. 2. Possunt tamen Prælati Regulares illis certas leges facere, ad quas saltem sub pœna obligentur. 3. Subijciuntur Novitij jurisdictioni spirituali Prælatorum Regularium, quoad forum externum, & conscientiam, ratione cujus Prælati illos punire ob illicitum possunt, & præcipere etiam sub censuris, dum in Religione manent, n. 69. Quar. 2. An Novitius, durante Novitiatu, possit retinere Beneficium Ecclesiasticum? Resp. posse retinere usque ad Professionem, nec interim illud alteri conferri posse, sine ipsius consensu, n. 70. Idque procedit, non solum in Beneficijs minoribus: sed etiam maioribus, & curatis, n. 71. Et quamvis Professio, ex iusta causa, ultra annum prorogetur, n. 72. Neque vacant Beneficia Novitiorum in Societate, durante biennio probationis, n. 73. Neque vacant Beneficia Novitiorum, ob Professionem expressam, vel tacitam, factam intra annum probationis: cum ea sit invalida, num. 74. Novitius non est necessariò vocandus ad electionem Prælati, vacante Prælaturâ, etsi excludi ab ea non possit, num. 75. Ex fructibus Beneficij, quod Novitius habet, assignanda est congrua portio ejus Vicario, num. 76. Quar. 3. An Novitij possint uti privilegijs suis Ordinibus? Resp. affirmativè, & in specie gaudent privilegio fori, & Canonis, ut, qui eos percutit, excommunicationem incurrat. Et privilegio immunitatis à solvendis gabellis, num. 77. Quar. 4. An Novitij à Religione dimitti possint, absque iusta causa? Respon. negativè, n. 78.

§. VII. De dispositionibus, seu renunciationibus bonorum, quæ ante Professionem à Novitijs fieri solent.

Nomine renunciationis hîc intelligitur dispositio de proprijs bonis temporalibus, in favorem tertij facta irrevocabiliter, ita, ut retractari amplius non possit.

possit, etiam ante Professionem, n. 79. Ad quam Professionem faciendam, ante Professionem, non tenentur Novitij. Juxta Decretum Concilij Tridentini, nulla renunciatio bonorum, ante probationis annum facta, etiam jurata valet: nisi cum licentia Episcopi, vel ejus Vicarij, intra duos menses proximos ante Professionem, nec aliàs effectum habet, nisi secutà Professione: & aliter facta, etiam cum expressa renuntiatione hujus favoris, & cum juramento, irrita est, cit. num. 79.

Quar. 1. Quznam renunciaciones irrita sunt, non servatà formà præscriptà in dicto Decreto? Respon. 1. Si donatio, seu renunciatio bonorum facta sit, ante ingressum Religionis: sed non intuitu ingressus, sive sine animo illam ingrediendi, tunc talis renunciatio non est irrita: sed valida, etiam jure novo, num. 80. 2. Probabile est, renunciaciones factas, ante ingressum Religionis, probationis causà, intuitu tamen talis ingressus, comprehendi sub Decreto Concilij, adeoque eas etiam juratas, esse irritas. Contrarium tamen, quod renunciaciones factæ ab existencibus in sæculo, ante ingressum Religionis, sed intuitu illam ingrediendi, non comprehenduntur sub dicto Decreto, adeoque validæ sint, est quoque valde probabile, n. 81. 3. Renunciatio facta à Novitio etiam post 16. annum ætatis, sed ante duos menses proximè præcedentes Professionem, & sine licentia Episcopi, vel ejus Vicarij, comprehenditur sub dicto Decreto, & invalida est, n. 72. 4. Etiam renunciatio bonorum facta à Novitio, sub conditione expressa, vel tacita secuturæ Professionis, comprehenditur sub Decreto Concilij, adeoque sine formâ in eo præscripta, facta, est irrita, n. 83. Ab hoc Decreto Concilij Tridentini excipiuntur Candidati, & Novitij Societatis Jesu, quorum renunciaciones bonorum factæ conformiter Constitutionibus Societatis, sunt validæ, non obstantè dicto Decreto, n. 84. Quar. 2. Quinam contractus, vel actus comprehenduntur nomine renuntiationis in Decreto Concilij, ita, ut si fiant sine forma ibi præscripta, sint irriti? Respon. 1. Comprehenditur donatio inter vivos, ita, ut ea irrita sit facta sine forma in Decreto præscripta, n. 85. Ubi adferuntur plures exceptiones. 2. Nominè prohibita renuntiationis Novitij, ante duos menses, comprehenditur etiam datio mutui, si quid ex bonis Novitij detur Monasterio, sub titulo mutui, n. 86. 3. Sub nomine renuntiationis comprehenduntur omnes contractus lucrativi: non tamen omnes onerosi, sed tantum illi, in quibus tantundem recipitur, quantum datum est, hi enim, sine forma præscripta in Decreto, initi à Novitio, sunt irriti, num. 87. Quar. 3. Quæ solennitates requirantur ad renunciaciones, vel donationes Novitorum? Respon. duæ, ut sint validæ, prima est, ut fiant, cum licentia Episcopi, vel alterius Prælati exempti, vel ejus Vicarij Generalis, & quidem non solum petita, sed etiam obtentâ, quam dare non possunt Prælati Regulares, etiam exempti: altera solennitas est, ut renunciaciones fiant intra duos menses proximos ante Professionem, quamvis immediatè ante illam fiant, num. 88. Quando fieri debeat renunciatio, si ex justa causa differatur Professio? n. 89.

§. VIII. *Aliæ nonnullæ quæstiones circa renunciaciones bonorum, à Novitijs factas proponuntur, & resolvuntur?*

Tomus III.

Quar. 1. An Novitius possit renunciare hereditati patris, vel matris adhuc viventis, sine consensu illorum, & in favorem Religionis? Respon. 1. Et si talis renunciatio, si facta sit in favorem certæ personæ particularis, sine consensu ejus, de cujus hereditate agitur, sit invalida, nisi juramento firmata sit: valida tamen est hujusmodi renunciatio facta in favorem Religiosi Conventus, vel alterius Communitatis, etiam sine consensu ejus, de cujus hereditate agitur, n. 90. Quando præterea, si Novitius renunciet hereditati patris, vel alterius sibi obventuræ, & de ea disponat in favorem certæ personæ, vel causæ piæ, ea renunciatio valeat, vel non? cit. num. 90. Quar. 2. An renunciatio bonorum, vel donatio facta, secundum formam præscriptam in Concilio Tridentino, corrumpatur, & effectum non habeat, si is moriatur, antequam Professionem emisit, vel si invalidè sit professus? Respon. 1. Probabilius est, quod renunciatio bonorum facta à Novitio, etiam in favorem Monasterij, corrumpatur, si morte præventus, Professionem non emisit: quamvis etiam oppositum sit probabile, quod si Novitius moriatur ante Professionem, renunciatio ab eo facta, habeat effectum, num. 91. Respon. 2. Ut renunciatio, vel donatio à Novitio facta, sit firma, & effectum habeat, non sufficit, ut Professio postea facta sit: sed requiritur, ut etiam sit validè emissâ, cit. num. 91. Quar. 3. An renunciatio bonorum facta à Novitio, secundum formam Concilij Tridentini, possit ab illo ante Professionem revocari, si velit permanere in Religione? Respon. non posse, num. 92. Quar. 4. An renunciatio, seu donatio bonorum facta, intuitu ingrediendi Religionem, vel etiam post ingressum, à Novitio minore 25. annis, sine auctoritate Curatoris, & Decreto Judicis, sit valida? Respon. affirmative, etiam si in favorem privatorum personarum facta sit, n. 93.

SECTIO III. De Professione Religiosa?

§. I. Quid sit Professio Religiosa, & quod duplex?

ASSERTIO I. Professio accipitur, vel generaliter, & latè pro actu, quo quis assumit statum Religionis, sive Professio fiat per vota solennia irrevocabiliter, sive per vota simplicia, & revocabiliter. Et in hac generali acceptione Professio est contractus non mōrè humanus, seu Civilis: sed Religiosus, & Sacer, per quem homo voluntariè se tradit DEO in Religionem approbatam, editis tribus votis paupertatis, castitatis, & obedientiæ, & interveniente Prælati Regularis acceptione, num. 94. Vel accipitur Professio strictè pro illa, quæ fit per vota solennia, omnino absolute, & irrevocabiliter ex utraque parte. Ass. 2. Professio Religionis, duplex est, una expressa, quæ fit verbo, vel scripto, vel utroque simul: altera tacita, quæ fit sine scriptura, & voce, exercendo unum, vel plures actus Professorum proprios, n. 95.

§. II. Quæ formâ, seu modo Professio expressa fieri possit, vel debeat?

ASSERTIO I. Professio Religionis expressa potest fieri, non tantum verbis: sed etiam scripto, aut nutibus, seu signis, num. 96. Et hinc ad valorem Professionis expressæ, nec scripturæ, nec certa verborum forma requiritur: sed ea etiam signis traditionem personæ significantibus, & acceptionem Religionis, seu Prælati, ejus nomine, fieri potest, n. 97. Et si ad valorem Professionis non requiratur scriptura, per illam tamen fieri solet, ut de illa constet per propriam

Ggg gg

sub-

subscriptionem, vel subsignationem, imò juxta communem consuetudinem, vota Professionis etiam ex scripto legi solent, *num. 98.* Debet autem ea forma Professionis servari, quæ in Regula præscribitur, quæ in diversis Religionibus varia est, *cit. num. 98.* Est autem valida Professio Religionis, etiam non suscepto habitu Religioso, & Professorum proprio, *n. 99.* Unde, si Clerici sæculares singunt, se nomine, & habitu Monachos, cum non sint, cogendi sunt, ut veri Monachi fiant, vel dimittant habitum Monachorum, *cit. nu. 99.* Aff. 2. Professio expressa potest fieri per Procuratorem, nisi Ordinis Regula statuatur contrarium, *n. 100.* Aff. 3. Fieri etiam potest, non tantum absolute; sed etiam sub conditione de præterito, vel de presenti, aut de futuro, & impletâ conditione, Professio erit valida: nisi conditio repugnet substantiæ status Religiosi, v. g. ut liceat retinere proprium, *n. 101.* Ad valorem Professionis non requiritur, ut fiat in Ecclesia, vel intra Monasterium: potest etiam fieri quocunque tempore, etiam in articulo mortis, *num. 102.*

§. III. Quibus modis fieri possit Professio tacita Religionis?

Triplex est habitus Novitiorum, primus distinctus, ut quia alio habitu utuntur Novitij, alio Professi, isque, vel manifestè, vel occultè distinctus: secundus est habitus distinctus, seu communis, ut quia Professi, & Novitij gestant eundem habitum: tertius est habitus communissimus, quando etiam alij in communi viventes cum Professis, & Novitijs, simili vestitu utuntur, *n. 103.* Quær. 1. Quibus modis Jure communi Decretalium fieri possit Professio tacita? Resp. Tres communiter modi assignantur. Primus est, si quis sciens, & sponte habitum proprium Professorum, & patenter distinctum ab habitu Novitiorum, suscepit, & per triduum gestavit, is tacitè Professus censetur. Unde, qui ante 14 annum, habitum Professorum suscepit, vel etiam post illum: sed ante triduum, sine præcedente Professione, dimisit, non censetur tacitè Professus: sed potest ducere uxorem, *n. 104.* Is, qui ante 14. annum ætatis Religionem ingressus fuit, potest licitè egredi, nisi in anno 15. Professionem expressam faciat, vel habitum Religionis suscipiat Professorum proprium, vel Professionem, ante pubertatem factam, ratificet, *n. 105.* Si quis olim ante annum probationis exactum, spontè suscepit habitum proprium Professorum, ac distinctum ab habitu Novitiorum, is tacitam Professionem emisit, & obligabatur ad Religionem in genere ingrediendam, saltem laxiorem, *n. 106.* Si annus probationis legitime sit transactus, non requiritur ad Professionem, ut habitus Professorum proprius per triduum gestetur: sed sufficit, si quis suscepit habitum patenter distinctum ab habitu Novitiorum, *nu. 107.* Secundus modus tacitæ Professionis est, si quis, anno integro, habitum in Religione gestavit indistinctum ab habitu Professorum, talis, exacto anno, censetur tacitè Professus, & per censuras cogendus est ad servandam Regulam, *nu. 108.* Similiter si quis ante annum 14. Religionem ingressus, & per annum totum 15. portavit habitum Novitiorum omnino indistinctum ab habitu Professorum, tacitè Professus censetur: nisi talem habitum etiam gestent alij, qui communem cum ijs vitam ducunt. Si verò major 14. annis habitum

Religionis assumpsit, & per annum gestavit, omnino indistinctum, is præsumitur, Religionem tacitè Professus, *n. 109.* Ubi etiam habetur, qui sunt habitus distincti, Denique si quis pubes deferat habitum Novitiorum, non patenter distinctum ab habitu Professorum, per annum, censetur tacitè Professus: secus si habitus non sit patenter distinctus, *nu. 110.* & seq. Tertius modus tacitæ Professionis est, si quis habitum Professionis gesserit, & in eo actum Professorum proprium exerceat, v. g. in Capitulo suffragium ferat, is tacitè Professus censetur, ita, ut ad contrarium probandum non admittatur, *num. 112.* & seq. Quæ conditiones requirantur ad tacitam, seu præsumptam Professionem? *num. 114.* Quær. 2. An, & quibus modis Professio tacita fieri possit, post Concil. Trid. Respon. Professiones tacitæ non sunt sublata per dictum Concilium: dummodo fiant post annum probationis integrum, & continuam, & completam 16. annis ætatis Proficientis, *n. 115.*

§. IV. De conditionibus requisitis ad legitimam Professionem.

ASSERTIO I. Prima conditio requisita ad validam Professionem, expressam, vel tacitam, est legitima ætas, nempe pubertas, quæ est jure antiquo annus 14. in masculo, & 12. in femina: post Trid. vero requiritur 16. annus expletus in viris, & feminis, *n. 116.* Neq; in Professione malitia supplet ætatem. Quod si quis pubes factus Professionem edidit: sed ante annum ætatis 16. vel ante annum probationis exactum, sufficit, si eam tacitè, sive factò ipso ratificet, *n. 117.* In quibusdam Religionibus nemo admittitur ad Professionem, nisi 18. annum sit assecutus, *num. 118.* Aff. 2. Secunda conditio est, ut Professio liberè voluntate sit emissa; nam ex gravi metu injustè incusso facta, est irrita, saltem jure Ecclesiastico, *num. 119.* Solus metus reverentialis non reddit irritam Professionem, nisi aliæ circumstantiæ concurrant, *n. 120.* Cui incumbat onus probandi, si opponatur defectus, seu impedimentum irritans Professionem, *num. 121.* Professio ex errore, vel ignorantia, aut dolo facta circa substantialia Religionis, est etiam irrita, *num. 122.* An coactio per vim, vel metum, etiam irritum reddat ingressum in Religionem, probationis causâ? *cit. n. 121.* Si furiosus, vel amens profiteatur, non valet Professio: nisi factus compos mentis, per novam professionem expressam, vel tacitam consentiat, *n. 124.* & seq. Tertia conditio est, ut Professio ab aliquo habente potestatem admittendi, expressè, vel tacitè acceptetur, nomine ipsius Religionis: quamvis autem consensus Superioris metu gravi injustè extortus sit, non tamen ideo irrita est Professio, *n. 124.*

§. V. De illis, qui prohibentur ingredi Religionem, vel in illa Professionem edere, propter obligationem, quâ alijs sunt obstricti.

ASSERTIO I. Episcopus consecratus, vel etiam electus, & confirmatus, etsi consecratus non sit, nec potest transire ad Religionem, relicto Episcopatu, *n. 125.* Est autem probabilius, Professionem Episcopi sine licentia Papæ factam, non solum esse prohibitam, sed etiam invalidam, non item Prælati Episcopi inferioris, *num. 127.* Aff. 2. Si parentes in extrema necessitate sint constituti, tenetur filius, etiam post-

quam Religioem ingressus est, & professus, egredi, & illis subvenire: non autem si gravi solum egestate laborent, *num. 127.* Obligatus est tamen Religiosus professus parentibus, etiam in gravi necessitate constitutis subvenire, quatenus salvo statu Regulari, potest, *nu. 128.* Et quamvis Professio facta à filio, cuius parentes graviter indigent, sit illicita: non tamen est invalida, *n. eod.* Multò verò magis parentes sunt obligati, ut non prius Religionem ingrediantur, nisi prius provideant filijs de necessaria sustentatione, *cit. num. 128.* Servus nec ingredi Religionem, nec in ea Professionem emittere potest, nisi cum consensu Domini, *num. 129.* Aff. 4. Is, qui debitis est obstrictus, prius debita solvere debet, quam Religionem ingrediat, alioquin admitti non debet, & multò minus ad Professionem, *n. 130.* Idemque est de obligato ad rationcinia reddenda, saltem publica, *nu. eod.* Quamnam præterea condiciones requirantur ad legitimam Professionem? *n. 131.*

§. VI. *Ad quos spectet potestas admittendi Novitios ad Professionem.*

ASSERTIO I. De Jure communi admissio ad Professionem spectat simul ad Abbatem, seu Prælatum immediatum Religionis, & ad Conventum, ita, ut etiam consensus, saltem majoris partis Capituli, sit necessarius, alioquin admissio est invalida, *nu. 132.* Aff. 2. Si susceptio ad Professionem ad solum Prælatum spectet, ex consuetudine, vel privilegio, tunc vacante Prælaturâ, Conventus Monachos admittere non potest: Si autem ad utrumque simul spectet, tunc Conventus potest admittere, & multò magis, si potestas admittendi ad solum Conventum pertineat, *nu. 133.* Aff. 3. Non tantum Prælatus Regularis immediatus: sed etiam Superior, ac mediat, ut Generalis Ordinis, aut Provincialis potest admittere ad Professionem Novitios: etiam contradicente Superiore immediato: dummodo id faciat cum consensu Capituli, *n. 134.* An Episcopus possit admittere ad Professionem Novitios. 2. An Abbatissa Moniales? 3. An Prælatus excommunicatos vitandos? 4. An Potestas admittendi ad Professionem possit alteri delegari? *nu. 135.* Quædam præterea notanda sunt circa admissionem ad Professionem, *n. 136.*

§. VII. *De effectibus, & prerogativis validæ Professionis.*

Quær. 1. Qui sint effectus Religiosæ Professionis? Resp. Primus est, quòd solennis Professio dirimat, non tantum matrimonium postea contrahendum: sed etiam ante contractum, & nondum consummatum. Secundus est, si uterque conjux, vel etiam unus tantum ex illis Religionem ingredi velit, alter verò votum continentie edere, in sæculo manens, permittendum est divortium, ita, ut ab invicem quoad cohabitationem, & torum, separari possint. Quòd si in facie Ecclesiæ contraxerunt matrimonium, non possunt, prætextu impedimenti dirimentis, ab invicem divertere, & transire ad Religionem, nisi prius ostenderint impedimentum, præterquam si notorium sit: quòd si nihil contra impedimentum fuit probatum, tum vir potest Religionem ingredi, & Professionem emittere, uxor verò in proposito continentie permanere, *num. 137.* & seq. Tertius effectus Professionis est, quòd simplex votum ingrediendi certam Religionem, & in ea profitendi, tollitur per posterius vo-

tum solenne, editum in quacunque Religione, etiam laxiore, *nu. 139.* & seq. Quartus est, per Professionem filiusfam, liberatur patri potestate. Sextus, tollitur irregularitas proveniens ex defectu Natalium, quoad sacros Ordines suscipiendos: non autem quoad Prælaturas, sine dispensatione. Septimus, tollitur etiam inhabilitas ad actus legitimos, v. g. ad testimonium ferendum. Octavus effectus est plenissima omnium peccatorum remissio, quoad pœnam temporalem, *num. 141.* Quær. 2. An per solennem Professionem amittatur Nobilitas Professi? Respon. non amitti: nisi quoad usum bonorum temporarium, *n. 142.*

§. VIII. *De indissolubilitate Professionis Religiosæ.*

Quær. 1. An, & quomodo Professio sit indissolubilis, ex parte profitentis, & Religionis? Resp. 1. Vinculum Professionis, ex parte profitentis, solâ voluntate ipsius dissolvi non potest. 2. Neque etiam ex parte Religionis quoad vinculum, ita, ut dimissus fiat omnino liber à votis. 3. Neque mutuo consensu utriusque partis, scilicet Religionis, & Religiosi Professi, potest dissolvi vinculum Religionis, *n. 143.* Quær. 2. An, & quando Professio, quoad vinculum possit dissolvi per potestatem S. Pontificis? Resp. Potest Papa per dispensationem relaxare vinculum Professionis, ita, ut qui fuit Religiosus professus, non sit amplius Religiosus, nec votis obstrictus, *nu. 144.* Quær. 3. An vinculum Professionis dissolvatur per promotionem Professi, ad Episcopatum? Resp. non dissolvi, ita, ut Episcopus omnibus tribus votis Religionis maneat obstrictus, *n. 145.* Quær. 4. An Professus possit præscribere contra Professionem à se editam, & sic ab illa se eximere? Resp. Nunquam posse, tametsi longo tempore in sæculo maneat, & bona, quæ antea habuit, tanquam propria retineat, *n. 146.* & seq.

§. IX. *An is, qui invalidè professus est, teneatur ratificare Professionem, & quæ requirantur, ad ratificationem Professionis invalidæ?*

ASSERTIO I. Is, qui invalidè professus est, etsi nequeat in foro externo probare impedimentum irritans Professionem: non tamen tenetur illam ratificare, siue bonâ fide, siue malâ sit professus, *n. 148.* Aff. 2. Ad ratificationem Professionis invalidæ requiritur 1. Ut ratificans sciat, Professionem à se factam irritam fuisse. 2. Requiritur novus consensus, per quem Professio invalidè emissâ ratificetur expressè, vel tacitè. 3. Requiritur nova acceptatio Prælati Regularis conscij nullitatis prioris Professionis, *n. 149.*

§. X. *De jure, seu facultate reclamandi adversus Professionem invalidam.*

De hac re extat Decretum Concilij Trident. *Sess. 25. de Regul. c. 19.* Circa quod quæritur 1. An omnes Regulares possint reclamare contra Professionem invalidam? Resp. affirmativè, etiam Scholastici Societatis Jesu, qui solennem Professionem non emittunt: item Moniales, & Ordines Militares, *n. 150.* Qu. 2. Quot, & quæ condiciones requirantur ad legitimam reclamationem contra Professionem invalidam? Respond. tres. Prima est, ut ante reclamationem habitum non deponat, vel cum habitu non discedat, sine licentia Superioris. Secunda conditio est, ut causas nullitatis suæ Professionis coram Superiore suo ordinario deducat, qui est immediatus Prælatus Regularis,

ris, & Episcopus, vel ejus Vicarius Generalis. Tertia est, ut id fiat intra quinquennium, à die Professionis numerandum, *num. 152.* Utrum tempus hoc quinquennij sit continuum, an verò utile, ita, ut non currat ignoranti, vel impedito? *n. 153.* Quær. 3. Ex quibus causis potest Regularis reclamare contra Professionem à se emissam? Resp. Ex causis enumeratis, *num. 154.* Quær. 4. An etiam Religio reclamare possit contra invalidè Professum? Resp. affirmativè, id verò locum habet solum, si Professio fuerit nulla ob ignorantiam justam, & invincibilem Superiorum Regularium, *cit. n. 154.*

SECTIO IV. De facultate transeundi ex una Religione ad aliam.

§. I. An possit Professus, seu Religiosus ab una Religione transire ad aliam, & quæ conditiones requirantur ad licitum transitum ad aliam Religionem?

ASSERTIO I. Non licet Monacho, seu alij Religioso, è Monasterio, in quo Professionem edidit, temerè se transferre ad aliud Monasterium ejusdem, vel diversij Ordinis, sive Ordo ille sit laxior, sive æqualis, sive strictior, sine licentia Prælati sui, *n. 155.* Neque etiam Monachi, vel Conversi ad alia Monasteria transeuntes, sine licentia Prælatorum suorum, recipi debent, ad permanendum, vel ut diu ibi morentur: sed si admoniti non celeriter redierint, compelli debent ad redeundum, *num. 156.* Aff. 6. Omnibus Religiosis licitum est, ab una Religione transire ad aliam strictiorem, paritè prius licentiâ, et si non obtentâ, & quamvis Religio privilegium habeat, ut ejus Regulares non possint transire ad alium Ordinem, etiam prætextu strictioris Religionis, *nu. 157.* Imò etiam tota Religiosorum Communitas, sive Conventus transire potest ad Ordinem strictiorem, ejus habitum, & Regulam assumendo: & non tantum viri, sed etiam fœminæ, *num. 158.* Aff. 3. Ad licitum transitum ab una Religione ad alteram, requiritur 1. Ut transitus fiat ad Religionem perfectiorem, aut strictiorem. Nominè autem perfectioris hic intelligitur, non quæ absolute, & in se perfectior est: sed quæ austerior, seu rigidior est, *n. 159.* 2. Requiritur, ut non fiat ex temeritate, vel levitate, vel ex passione inordinata: sed ex charitate, seu zelo majoris boni, seu perfectionis consequendæ, *n. 160.* 3. Ut talis transitus non fiat, cum detrimento Ordinis, in quo est Professus, *cit. n. 160.* 4. Ut licentia transeundi sit petita à Prælato, & quænam circa hanc licentiam sunt observanda, *num. 161.*

§. II. Quinam Superior in specie licentiam dare possit transeundi ad aliam Religionem?

ASSERTIO I. Si quis zelo melioris boni, ad Religionem strictiorem transire velit, potest illam licentiam dare, non solum Prælatus, seu Superior Ordinis medius, videlicet Provincialis, aut Generalis: sed etiam immediatus ipsius Conventus, seu Monasterij, etiam sine consensu ipsius Capituli, *nu. 162.* Hanc licentiam transeundi ad Religionem strictiorem Superiores immediati, ut Priores, & Quardiani pro se petere debent à Provinciali, & hic à Generali, ac denique iste à Papa: In quibusdam verò Religionibus potestas dandi hanc licentiam, est reservata Provinciali, aut Generali, *nu. 163.* Potest autem Prælatus Papæ inferior dare licentiam transeundi ad Religio-

nem strictiorem, & quis ex bono zelo transire velit, non si temerè, aut ex levitate, *n. 164.* Aff. 2. Si quis ad aliam Religionem æqualem transire velit, tum si adsit legitima causa transeundi, in Ordinibus exemptis, Abbas, seu Prælatus immediatus illam dare potest: vel si immediatus Superior sit subiectus alteri Prælato Regulari, v. g. Prior, vel Quardianus, tum Provincialis, vel Generalis illam dare potest: in Ordinibus verò non exemptis, Episcopus, cum consensu Prælati Regularis. Requiritur tamen etiâ consensus Capituli, seu Conventus, *n. 165.* Si verò nulla causa subsit, solus Papa licentiam dare potest, transeundi ad Religionem æqualem, *cit. num. 165.* Aff. 3. Potest Prælatus Papæ inferior, v. g. Provincialis, vel saltem Generalis, in Ordinibus exemptis, vel Episcopus in non exemptis, ex justa causa, dare licentiam transeundi ad laxiorem Religionem. Item Prælatus exemptus, & soli Papæ subiectus, requiritur tamen consensus Capituli, *n. 166.* Aff. 4. Solus Papa potest dare licentiam transeundi ad Religionem laxiorem, quamvis talis licentia non exerceat in foro conscientie, *n. 167.* Quæ sunt causæ transeundi ad Religionem laxiorem? *n. eod.* Ut quis transire possit ad Religionem æqualem, & multò magis ad laxiorem, requiritur licentia non tantum petita, sed etiam obtenta, *n. 168.* Quomodo privilegium quibusdam concessum, ne ab eodem Ordine ad alium, etiam strictiorem, liceat transire, sit intelligendum? *n. eod.* Facultas à quocunque Prælato concessa alicui, ex ipsa causa, transeundi ad aliam, intelligi debet de Religione strictiore, vel æquè stricta: non autem de laxiore, *cit. num. 168.* Si una ex conditionibus jurisquisitis ad legitimum transitum desit, Professio non tantum illicita est: sed etiam invalida, *num. 169.* Si Religiosus temerè transiens ad aliam Religionem, eumque postea facti pœniteat, ac redeat, tenetur ad Religionem prior iterum recipere, *cit. n. 169.*

§. III. An, & quatenus permittitur, vel prohibetur, in certis Religionibus transire ad alias?

Quær. 1. An Canonicus Regularis possit transire ad Ordinem Monachalem, vel vice versâ, Monachus ad Canonicos Regulares? Resp. 1. Potest Canonicus Regularis transire ad Ordinem Monachorum, si in Monasterio, ad quod vult transire, strictior sit observantia, *n. 170.* Solvuntur objectiones, *nu. eod.* Resp. 2. Non est vice versâ permittum, ab Ordine Monachorum transire ad Ordinem Clericorum Regularium, *n. 171.* Qu. 2. An de jure communi ex Ordine Mendicantium permittum sit, transire ad Ordinem Monachalem, seu non Mendicantem, vel ad alium Ordinem Mendicantem? Resp. 1. Nullus Religiosus Ordinû Mendicantiû potest transire ad Ordinem Monachorum, vel non Mendicantiû, sine dispensatione Papæ, sub pœna excommunicationis, & Professio in posteriore Ordine facta, est irrita, *n. 172.* Quæ tamen Constitutio in pluribus locis non est usu recepta, *nu. 173.* Excipitur Ordo Carthusianorum, ad quem licitum est, transire ex quovis Ordine, etiam Mendicantium, *cit. n. 173.* Resp. 2. De jure communi, ex uno Ordine Mendicantium licet fieri potest transitus ad alium Ordinem Mendicantium, modo si fiat ad Religionem Mendicantium perfectiorem, aut strictiorem, etiam quoad præsentem obligationem: in qua re inspicienda sunt singularum Religio-

ligionum Mendicantium privilegia, n. 174. Qu. 3. An Religiosus assumptus ad Clericatum, possit ad statum Fratrum Laicorum, sive Conversorum ejusdem Ordinis transire? Resp. ex iusta causa posse; n. 174. Qu. 4. An Prælati inferior possint Religiosum Professum in uno Monasterio compellere, ut transeat ad aliud ejusdem Ordinis, intra, vel extra Provinciam? Resp. posse, si Religio, ejusque Monasteria, vel Collegia sint sub uno Capite totius Ordinis, videlicet Generali: secus est, si non habeant unum Caput: sed singula sub sint Abbatibus, vel Prioribus sub Episcopo, vel immediate sub Papa; tunc enim Regulares Professi cogi non possunt ad transeundum, n. 176.

§. IV. *Quenam Jure Canonico interdicta sunt Religiosis transiuntibus, etiam licite, ad alias Religiones?*

Religiosi Mendicantes quilibet, qui ad non Mendicantium Ordines, etiam de licentia Papæ, hæcenus transierunt, vel impostorum transibunt, non possunt habere vocem in Capitulo, etiam si hæc ipsi ab alijs Capitularibus concedatur. Item ad Prioratus, Administrationes, vel Officia sic transeuntes non admittantur, etiam tanquam Vicarij, nec pro se, nec pro alijs, curam animarum gerere possunt, & quicquid contra attentatū fuerit, est irritum, n. 177. Quinam hæc comprehenduntur nomine Mendicantium? n. 178. Et quinam non comprehenduntur? n. 179. Duplex est pœna lata contra Mendicantes, transeuntes ad non Mendicantes. Prima est privatio vocis in Capitulo, & quoddam sic transeuntes redduntur inhabiles ad Officia quæcunque & ad animarum curam gerendam, n. 180.

§. V. *Aliæ quæstiones circa translationes Religiosorum ab uno Ordine ad alium resolvuntur.*

Quær. 1. An legitime translatus ab uno Ordine ad alium, sit sit Prælati ipsius, debeat de novo in illo Professionem emittere? Resp. affirmativè, num. 181. Qu. 2. An translatus ab una Religione ad aliam obligatus sit ad vota specialia in priore Religione emissæ, v.g. an translatus à Religione Minorum teneatur à carnibus abstinere? Resp. non teneri, num. 182. Quær. 3. Ad quod Monasterium pertineant bona Religiosi transeuntis ab una Religione ad aliam? Resp. si utrumque Monasterium, seu Ordo bonorum in communi sit capax, tum omnia bona, ratione Professu transeuntis, acquisita priori Monasterio, penes illud manent; acquisita verò, post Professionem emissam in posteriore Monasterio, penes illud manent, n. 183. Resp. 2. Si Religiosus ex Ordine honorum incapax transeat ad Religionem bonorum capacem, vel vice versâ, tum bona acquisita priori Monasterio incapaci, vel si erat incapax, bona Professu hæredibus ab intestato acquisita, manent penes prius Monasterium incapax, vel si erat incapax, penes hæredes ab intestato, n. 184. Sed quid si Religiosus ab uno Monasterio transferatur ad aliud, non ut ibi profiteatur, sed ut pœnitentiam agat, cui acquiruntur bona sic transeuntis? n. eod. Quamvis transitus ab una Religione ad aliam sit licitus, si serventur conditiones jure requisitæ: non tamen est laudibilis: nisi propter magnam utilitatem, vel necessitatem fiat, n. 185.

SECT. V. *De Religiosis fugitivis, apostatis, & ejectis.*
§. 1. *In quo differant Religiosi fugitivi, apostatæ, & ejecti: & an Religio teneatur illos querere, & revocare?*

ASSERTIO I. Religiosus fugitivus strictè, ac propriè dicitur ille, qui ab Ordine discedit ad tempus, sine licentia sui Prælati, ut liberè vagetur, animo tamen redeundi ad Religionem. Apostata verò dicitur, qui ab Ordine recedit, animo deserendi Institutum in perpetuum, vel saltem longo tempore. Ejectus verò dicitur, qui non spontè recedit: sed ob culpam à Religione ejicitur, n. 186. Hinc is, qui à Religione recedit, animo nunquam redeundi, est verus apostata, etiam si habitum Regularem non deponat, vel illum tegat, n. 87. Sed etsi quis à suo Monasterio, sine licentia sui Superioris, recedat, sub prætextu ad Superiores accedendi, inter fugitivos numeratur, nisi ab eisdem missus, aut vocatus fuerit. Excipitur, nisi fugiat à Monasterio, in scio Superiore, ut ab iniqua vexatione Superioris liberetur, idque probare possit, num. 187. Etsi Religiosi, qui ultra mare se conferunt, sine licentia sui Superioris, ubi pauci sunt fideles, respectu infidelium, non sunt veri apostatæ: sunt tamen ipso facto, excommunicati, nec ad prædicandum, nec Divina celebranda sunt admittendi, n. 188. Aff. 2. Prælati Religionum tenentur, fugitivos, apostatas, velesectos ex Ordine, singulis annis, inquirere, & revocare, eosque cogere, ut ad Ordinem revertantur, n. 189. Quæ cura primò, & principaliter pertinet ad proprios Prælatos Ordinum, etiam locales? n. 190. Prælati Regulares etiam potestatem habent, Religiosos fugitivos, & apostatas, ubique locorum, capiendi, & incarcerandi, num. eod. An, & quo pacto Regulares fugitivi, apostatæ, & ejecti requirendi, & revocandi sint? cit. num. 190. Quibus expensis alendi sint Religiosi fugitivi, aut ejecti? num. 191. Quod dictum est de inquirendis, & revocandis ejectis, intelligi debet non de Religiosis injustè, sed de justè ejectis per sententiam definitivam, n. 192. An hodie singulis annis, & quando Religiosi fugitivi, seu apostatæ, aut justè ejecti inquirendi, aut reducendi sunt? cit. num. 193.

§. II. *An Religio habeat potestatem, ejiciendi subditos Regulares, & ob quas causas: & an Religiosus ejectus nihilominus obligetur ad vota Religionis aliisque observationes Regule?*

ASSERTIO I. Potest Ordo Religiosus etiam Professos suos expellere à Religione, ob causam justam, & gravem, quæ potestas est penes Prælatum Monasterij, cum consensu majoris partis Conventus: & in Ordinibus, qui Generalem habent, penes ipsum, vel ex ejus commissione, penes Provincialem, cum consensu majoris partis Capituli Provincialis, n. 194. Quæ sint justæ causæ expellendi Professos à Religione? n. 195. Moniales verò etsi expelli possint, propter incorrigibilitatem: non est tamen consuetum, nec consuetum, ut ob crimen expellantur: sed ut in perpetuum carcerem detrudantur, vel ad aliud Monasterium transferantur, num. eod. Aff. 2. Religiosus Professus, per justam sententiam, in perpetuum ejectus à Religione, manet obligatus ad substantialia vota Religionis, n. 196. Cui acquirantur bona justè, vel injustè ejecti, num. Monasterio, an verò Ecclesiæ Diocesana, ubi Beneficium habet, vel Romana? cit. num. 196. Cui acquiruntur bona Religiosi fugitivi, vel apostatæ? num. 197. Ejecti Religiosi professi, non sunt omnino soluti, ac liberi à voto obedientiæ Regulatis, quamvis magna ex parte cesset ejus executio, GGG GG 3 n. 198.

n. 198. Aff. 3. Religiosus, seu Professus ejectus iuste per sententiam in perpetuum, præter tria vota substantialia Religionis, non obligatur ad alias observantias Regulæ, v. g. jejunia, abstinentias, & vigiliæ Ordinis, ad Horas Canonicas, si non sit in sacris Ordinibus constitutus, donec denuo recipiatur, *nu.* 199. Hinc talis ejectus non tenetur, nec debet deferre habitum Religionis, si illo sit spoliatus: nec etiam obligatur ad servandum votum annexum Professioni, v. g. redimendi captivos, *n.* 200.

§. III. *An Professus ejectus per sententiam in perpetuum, teneatur redire ad Religionem suam, vel ingredi aliam, & ad id compelli possit?*

ASSERTIO I. Professus Regularis, ob crimen ejectus per sententiam in perpetuum, obligatus est in conscientia, ut se corrigat, & correctus petat iterum recipi in Ordinem, potestque per Superiores cogi ad redeundum, *nu.* 201. Respondetur ad objectiones, *n.* 202. An Religiosus ejectus, si sit paratus corrigi, & plenè emendatus fuerit, possit Religionem cogere, ut iterum admittatur: & an ejectus per sententiā definitivam, si ad Ordinem redeat, ut in eum denuo admittatur, teneatur novam Professionem emittere: & an debeat restitui in antiquum locum, in quo erat ante ejectionem, *cit. n.* 203. Aff. 2. Si Religiosus ejectus per iustam sententiam, in sua Religione non admittatur, non tenetur aliam ingredi: sed potest in sæculo manere, *n.* 204. Aff. 3. Potest tamen talis ejectus ad aliam Religionem transire, etiam laxiorem: quamvis non petita licentiā Prælati, à quo ejectus est, *nu.* 105. Aff. 4. Potest Professus ob iustam causam ejici, eā conditione, ut aliam Religionem ingrediat: quam conditionem, si ejectus acceptavit, tenetur ingredi, vel tenebitur ad priorem redire, *n.* 206. Prædicta procedunt, non solum in ijs, qui iuste; & ob culpam suam ejecti sunt: sed etiam qui iniuste, liberati enim sunt ab obligatione Regularis observantia, dum extra Ordinem manent, *num.* 207. Quid hodie statutum sit, circa ejectiones Regularium? *nu.* eod.

SERIES CAPITULORUM. IN ANTIQUIS.

c. 1. n. 116. & duob. seqq.
c. 2. n. 50. & duob. seqq.
c. 3. n. 99.
c. 4. n. 112. & seq.
c. 5. n. 155.
c. 6. n. 118.
c. 7. n. 156.
c. 8. n. 104.
c. 9. n. 106. & seq.
c. 10. n. 170.
c. 11. n. 53.
c. 12. n. 58. & 61.
c. 13. n. 97. & seq.
c. 14. n. 54.
c. 15. n. 122. & seq.
c. 16. n. 31. & seq.
c. 17. n. 146. & seq.
c. 18. n. 157. & seq.
c. 19. n. 137. & seq.
c. 20. n. 62. & seq.
c. 21. n. 68.

c. 22. n. 108.
c. 23. n. 64. & seq.
c. 24. & ult. num. 189. & quatuor seqq.
IN SEXTO.
c. 1. in princ. num. 105. §. Quod si; & §. Qui vero; & §. fin. eod. n. 109.
c. 2. n. 33.
c. 3. n. 34.
c. 4. n. 70. & 6. seqq.
c. 5. n. 139. & seq.
c. 6. & ult. n. 133.
IN CLEMENTINIS.
Clem. 1. n. 177. & tribus seqq.
Clem. 2. n. 110. & seq.
In Extravag. communibus.
Extravag. 1. num. 172. & duob. seqq.
Extravag. 2. n. 188.

TITVLVS XXXII. DE CONVERSIONE CONJUGATORUM.

§. I. *Quæ conditiones requirantur, ut Coniux post matrimonium consummatum, licitè possit Monasterium ingredi?*

Non potest coniux, post matrimonium consummatum, Religionem ingredi, & in ea Professionem emittere, sine licentiā alterius conjugis, & tunc, si hic sit senex, & extra incontinentiæ periculum versetur, in sæculo permittitur remanere, dummodo perpetuam continentiam voveat: si autem coniux remanens sit juvenis, etiam ipse Religionem ingredi debet, *n.* 1. & tribus seqq. Ut Professio conjugati in Religione validè fiat, non est necessaria licentiā Episcopi, *num.* 5. Ad licitam Professionem conjugati non sufficit, alter coniux sit adhuc juvenis, & Religionem ingrediat: sed requiritur, ut Professionem emitat, vel si senex sit, cōtinentiam voveat, & quidem perpetuam: neque sufficit etiam, quod sit senex: sed requiritur, ut non sit suspectus de periculo incontinentiæ, *nu.* 6. & 6. Non potest uxor, quæ licentiā dedit viro ingrediendi Religionem, si non sit suspecta de incontinentiā, cogi ad ingrediendam Religionem: sed satis est, si perpetuum continentia votum edat coram Episcopo, *n.* 7. Sed quid si uxor incontinenter postea vivat in sæculo, poteritne cogi ad ingrediendum Religionem? *num.* 8. Quod si coniux ingressus Religionem, cum licentiā conjugis, ante Professionem exco, debet redire ad conjugem in sæculo, *n.* 9.

§. II. *An Professio emissa à conjuge, cum licentiā alterius conjugis manentis in sæculo, sive cum voto Castitatis, sive etiam sine illo, sit valida?*

ASSERTIO I. Si coniux manens in sæculo emit votum castitatis, etiam si sit juvenis, & suspectus de incontinentiā, modò cum ejus consensu, alter coniux Religionem ingressus, & professus sit, valida est Professio, *n.* 10. Aff. 2. Etsi coniux manens in sæculo nullum votum castitatis edidit, valida tamen est Professio ingressi Religionem, cum consensu alterius conjugis: quamvis sit illicita, *n.* 11. & 12. Quando vir, qui cum licentiā uxoris emisit Professionem, post sit revocari ab uxore, vel non, sive voverit continentiam, sive non? *n.* 13. & duob. seqq.

§. III. *An Professio mariti, invito, vel ignorante uxore, & vice versa, uxoris, invito vel ignorante marito, post consummatum matrimonium, sit valida, & ad quid obliget?*

ASSERTIO I. Quamvis Professio conjugis, sine consensu alterius conjugis, & multò magis eo invito, & contradicente, post consummatum matrimonium, non valeat, idèque altero conjuge mortuo, Religionem ingredi non teneatur: non tamen coniux vovens potest petere debitum conjugij, licet reddere teneatur, & post mortem alterius conjugis, ad perpetuam continentiam obligetur, *n.* 16. Aff. 2. Si coniux non tantum sciente, & contradicente altero conjuge: sed etiam illo ignorante Professionem in Religione fecit, invalida est Professio, ita, ut post mortem illius ad Religionem redire non cogatur, *n.* 17. Prædicta declarantur, *num.* 18. & tribus seqq. Si uterque coniux Religionem ingrediat, & profiteatur, non obest mutua licentiā, tum videtur valida utriusque